

Nr 8.

Ankom till riksdagens kansli den 8 februari 1935 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 10 kap. 1 § rättegångsbalken.

Genom en den 14 december 1934 dagtecknad till lagutskott hänvisad proposition, nr 6, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under återopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade förslag till

L a g

om ändrad lydelse av 10 kap. 1 § rättegångsbalken.

Härigenom förordnas, att 10 kap. 1 § rättegångsbalken skall i nedan angivna del erhålla följande ändrade lydelse:

Vill man — — — var boende.

Utländsk man, som ej här i riket bo och hemvist äger, må sökas å ort inom riket, där han anträffas. Är fråga om förbindelse, som utlänningen ingått, eller gäld, som han eljest ådragit sig, må han ock sökas å ort inom riket, där honom tillhörig egendom finnes, eller, om förbindelsen ingåtts eller gälden uppkommit här i riket, å den ort där förbindelsen ingicks eller gälden uppkom. Rörer tvistemålet lös egendom, må han även sökas å ort inom riket, där egendomen finnes.

Nu vill — — — gemenskap hava.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1935.

I fråga om de skäl, som ligga till grund för förslaget, får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

Angående forum i sådana tvistemål mot utlänning, som äro av beskaffenhet att tillhöra det allmänna personliga forum, äro regler meddelade i 10 kap. 1 § andra stycket rättegångsbalken. Enligt detta lagrum må, där ej för undersåte i visst främmande land är annorlunda särskilt stadgat, utländsk man som icke äger bo och hemvist här i riket sökas å ort inom riket där han anträffas (forum deprehensionis) samt, såvitt angår förbindelse som han här i riket ingått eller gäld som han under vistelse i riket eljest ådragit sig, jämväl å ort inom riket där honom tillhörigt gods finnes eller där förbindelsen ingicks eller gälden

uppkom. Enligt vad i propositionen anföres avses med utländsk man här allenast fysisk person. Beträffande utländsk juridisk person saknas särskilda bestämmelser. Emellertid anses även sådant rättssubjekt kunna för förbindelse, som det här i riket ingått eller gäld som det härstädes eljest ådragit sig, sökas vid förmögenhetsforum eller å den ort där förbindelsen ingicks eller gälden uppkom.

Då behov yppats att ytterligare utsträcka svensk domstols behörighet att upptaga tvistemål mot utlänningar, togs frågan om en sådan lagändring i övervägande inom justitiedepartementet. Sedan ett utkast till lag i ämnet upprättats, inhämtades processlagberedningens yttrande över detsamma.

Förevarande förslag innebär, att utländsk man, som ej här i riket äger bo och hemvist, i mål av beskaffenhet att tillhöra det allmänna personliga forum må såsom hittills sökas å ort inom riket, där han anträffas. Därjämte må utlänningen i fråga om förbindelse och gäld — *oavsett var förbindelsen ingicks eller gälden uppkom* — sökas å ort inom riket, där honom tillhörig egendom finnes. Vidare må utlänningen, såsom för närvarande, för förbindelse som ingåtts eller gäld som uppkommit i riket sökas å den ort där förbindelsen ingicks eller gälden uppkom. Härutöver har i förslaget intagits en bestämmelse enligt vilken utlänningen, där tvistemålet rör lös egendom, även må sökas å ort inom riket, där egendomen finnes.

Utskottet. Enligt utskottets mening föreligga goda skäl att på sätt i propositionen föreslås utvidga möjligheten att här i riket föra talan mot utländsk man till vissa fall där den gällande rätten lägger hinder i vägen för en sådan talan. Såsom under utredningen i ärendet påpekats kunna visserligen vid tillämpningen stundom vissa olägenheter härav tänkas uppkomma men dessa torde dock icke böra tillmätas större praktisk betydelse, och någon tillfredsställande reglering av sådana specialfall lär icke kunna vinnas på annat sätt än genom en eller flera internationella konventioner om domstolarnas kompetens.

Av de ändringar i förhållande till gällande rätt, som förslaget innehåller, torde den mest betydelsefulla utgöras av möjligheten att i mål där tvisten rör lös egendom instämma utländsk man till rätten i den ort, där egendomen finnes. För att förebygga varje tvekan angående förslagets rätta innebörd i nu nämnt hänseende vill utskottet framhålla, att förslaget avser att utländsk man, som ej här i riket äger bo och hemvist, i mål som rör lös egendom må sökas å den ort där egendomen finnes, evad käromålet grundar sig å »förbindelse» eller ej.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att förevarande proposition måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 8 februari 1935.

På första lagutskottets vägnar:

A. ÅKERMAN.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar *Akerman, Anderson* i Hägelåkra, *Klefbeck, Svenson* i Eskhult*, *Löfgren, Norling, Velanders* och *Wijkström**;

från andra kammaren: herrar *Lindqvist* och *Nilsson* i Antnäs*, fru *Östlund*, herr *Olsson* i Mellerud, fröken *Wellin* samt herrar *Johansson* i Bro, *Berg** och *Björling*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.